

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRO
ĮSAKYMAS

**DĖL PAVELDO TVARKYBOS REGLAMENTO PTR 3.08.01:2013 „TVARKYBOS
DARBŲ RŪŠYS“ PATVIRTINIMO**

2013 m. rugsėjo 25 d. Nr. ĮV-663
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#); 2012, Nr. [136-6960](#)) 23 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

T v i r t i n u paveldo tvarkybos reglamentą PTR 3.08.01: 2013 „Tvarkybos darbų rūšys“ (pridedama).

KULTŪROS MINISTRAS

ŠARŪNAS BIRUTIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2013 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. ĮV-663

**PAVELDO TVARKYBOS REGLAMENTAS PTR 3.08.01:2013
TVARKYBOS DARBŲ RŪŠYS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 3.08.01:2013 „Tvarkybos darbų rūšys“ (toliau — Reglamentas) nustato pagrindinius požymius, pagal kuriuos tvarkomieji paveldosaugos ar tvarkomieji statybos darbai priskiriami konkrečioms tvarkybos rūšims, ir tvarkybos darbų rūšių parinkimą.

2. Reglamentas taikomas pavienių, kompleksinių ar į kompleksą įeinančių kultūros paveldo objektų (išskyrus archeologinio paveldo ir dailės nekilnojamojo kultūros paveldo objektus) ir archeologinių tyrimų metu aptikto architektūrinio paveldo, kuris, atlikus architektūrinius tyrimus, pripažintas kultūros paveldo statinio vertingąja savybe, tvarkybai.

3. Tvarkomuosius paveldosaugos darbus atlikti ar tokiems darbams vadovauti gali tik Specialistų, vykdančių nekilnojamojo kultūros paveldo taikomuosius mokslinius ardomuosius tyrimus, rengiančių tvarkomųjų paveldosaugos darbų projektus, atliekančių tvarkomuosius paveldosaugos darbus bei vadovaujančių tokiems darbams, atliekančių paveldosaugos (specialiąją) ekspertizę, atestavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. ĮV-146 (Žin., 2005, Nr. [60-2157](#)), nustatyta tvarka atestuoti specialistai. Tvarkomuosius statybos darbus atlieka specialistai atestuoti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro nustatyta tvarka.

4. Tvarkybos darbų projektas rengiamas, tvarkybos darbų projekto paveldosaugos (specialioji) ekspertizė atliekama, leidimai atlikti tvarkybos darbus išduodami, užbaigti tvarkybos darbai priimami Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatyta tvarka. Tvarkomieji statybos darbai atliekami pagal tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministrų.

5. Tvarkybos darbų kaina skaičiuojama vadovaujantis paveldo tvarkybos reglamentu PTR 4.01.26:2007 „Nekilnojamojo kultūros paveldo paveldotvarkos darbų skaičiuojamųjų kainų nustatymo rekomendacijos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2007 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. IV-527 (Žin., 2007, Nr. [90-3601](#)), taikant valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro registruotas Juridinių asmenų, fizinių asmenų ir mokslo įstaigų parengtas rekomendacijas dėl statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo, skelbiamas tinklalapyje www.spsc.lt.

6. Reglamente naudojamos sąvokos:

Specialios technologijos – pirminės ar istoriškai susiklosčiusios darbų atlikimo technologijos ar kitos technologijos, nustatytos tvarkybos darbų projekte, kuris parengtas vadovaujantis kultūros ministro patvirtintais Paveldo tvarkybos reglamentais.

Kitos Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)) ir Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) nurodytas sąvokas.

II. TVARKYBOS DARBŲ RŪŠYS

7. Kultūros paveldo objektų vertingosioms savybėms ir autentiškumui išsaugoti atliekamos tvarkybos darbų rūšys yra:

- 7.1. taikomieji tyrimai;
- 7.2. remontas;
- 7.3. avarijos grėsmės pašalinimas;
- 7.4. konservavimas;
- 7.5. restauravimas;
- 7.6. tvarkybos darbų planavimas ir projektavimas.

III. TAIKOMIEJI TYRIMAI

8. Taikomiesiems tyrimams priskiriami pažinimo darbai, kurių tikslas surinkti duomenis apie kultūros paveldo objektą, reikalingus tvarkybos darbų projektui parengti, taip pat nustatyti ir / ar patikslinti jo vertingąsias savybes. Kultūros paveldo objekto taikomieji tyrimai yra:

- 8.1. archeologiniai tyrimai;
- 8.2. architektūros natūriniai tyrimai;
- 8.3. architektūros konstrukcijų tyrimai;
- 8.4. polichromijos ir sienų tapybos tyrimai.

9. Taikomiesiems tyrimams taip pat priskiriamas kultūros paveldo objektui jau atliktų tyrimų apibendrinimas.

IV. KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO REMONTAS

10. Kultūros paveldo objekto remontui (toliau – Remontas) priskiriami Reglamento 2 punkte nurodytų objektų prarastų fizinių savybių atstatymo darbai, kuriuos atliekant maksimaliai saugomos vertingosios savybės: išlaikoma objekto elementų esama forma ir konstrukcijos (išorinis pavidalas, kontūrai, išvaizda, matmenys), esamose konstrukcijose bei elementuose panaudotos medžiagos (statybos produktai, sudėtinės daiktų dalys).

11. Remonto darbų projektas rengiamas šio Reglamento 24 punkte nustatyta tvarka. Remonto darbų kaina skaičiuojama vadovaujantis paveldo tvarkybos reglamentu PTR 4.01.26:2007, nurodytu Reglamento 5 punkte.

12. Vykdam Remonto darbus atliekami tik tokie tyrimai, kurie reikalingi medžiagų suderinamumui nustatyti.

13. Paprastojo ir kapitalinio remonto darbai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, atliekami vykdant tvarkomuosius statybos darbus, kurie nesusiję su kultūros paveldo statinio vertingųjų savybių ir vertingų dalių bei elementų, nurodytų

nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktuose, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentuose bei apskaitos dokumentuose, keitimu. Paprastojo ir kapitalinio remontų projektai rengiami Statybos įstatymo nustatyta tvarka.

V. AVARIJOS GRĖSMĖS PAŠALINIMAS

14. Avarijos grėsmės pašalinimo darbams priskiriami kultūros paveldo objektų fizinės būklės stabilizavimo ir / ar iškilusios sunykimo grėsmės pašalinimo darbai, kurie išvardinti apsaugos priemonių įrengimo ir neatidėliotinų saugojimo darbų sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. ĮV-607 (Žin., 2013, Nr. [91-4542](#))

15. Avarijos grėsmės pašalinimo darbams gali būti naudojamos šiuolaikinės technologijos ir medžiagos.

16. Esant neatidėliotinam atvejui (dėl grėsmės žmonių gyvybei ir / ar kai yra akivaizdus griūties pavojus), statinio stabilumui užtikrinti būtini skubiai atlikti avarijos grėsmės pašalinimo darbai gali būti atliekami ir be tvarkybos darbų projekto bei leidimo atlikti tvarkybos darbus, tačiau parengus šių darbų aprašą ir, esant būtinybei, jų schemą. Apie neatidėliotiną avarijos grėsmės pašalinimo darbų vykdymą ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo jų pradžios būtina pranešti ir pateikti šių darbų aprašą ir, jeigu parengta, schemą Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas) teritoriniam padaliniui. Kultūros paveldo departamento teritorinis padalinys ne vėliau kaip kitą darbo dieną po pranešimo gavimo turi patikrinti avarijos grėsmės pašalinimo darbus atlikimo vietoje, juos įvertinti ir derinti valdytojo pateiktą darbų aprašą ir schemą, konsultuoti objekto valdytoją, kaip toliau organizuoti tvarkybos darbus.

VI. KONSERVAVIMAS

17. Konservavimui priskiriami:

17.1. tyrimais pagrįsti darbai, kurių tikslas yra stabilizuoti esamą kultūros paveldo objekto būklę ir apsaugoti nuo savaiminio nykimo;

17.2. kultūros paveldo statinio (jo dalių) užkonservavimas, kai nustojama juo naudotis arba laikinai apribojami, sustabdomi ar uždraudžiami jame vykdomi darbai.

18. Konservavimas atliekamas naudojant medžiagas, kurių savybės yra suderinamos su kultūros paveldo objekto medžiagiškumu, darbai gali būti atliekami naudojant šiuolaikines technologijas.

VII. RESTAURAVIMAS

19. Restauravimui priskiriami tyrimais pagrįsti darbai, kuriais išsaugomas kultūros paveldo objekto autentiškumas ir vertingosios savybės, grąžinama pirminė išraiška ar savitas pavidalas – forma.

20. Restauravimo darbams atlikti naudojamos specialios technologijos ir medžiagos, kurių savybės yra suderinamos su kultūros paveldo objekto vertingųjų savybių medžiagiškumu.

21. Restauravimo darbams taikomi Lietuvos Respublikos kultūros ministro patvirtinti Darbų medžiagų, mechanizmų, dokumentacijos rengimo ir darbo sąnaudų normatyvai, nurodyti Paveldo tvarkybos reglamentų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ĮV-151 (Žin., 2005, Nr. [52-1757](#); 2010, Nr. [32-1505](#)), ketvirtoje normavimo srityje.

22. Restauravimui taip pat priskiriami kultūros paveldo objekto prarastų dalių ir elementų savito pavidalo – formos bei medžiagiškumo atkūrimas, kai tokiems darbams

naudojamos naujos technologijos. Tokiems darbams taikomi Reglamento 5 punkte nurodyti normatyvai.

VIII. TVARKYBOS DARBŲ PLANAVIMAS IR PROJEKTAVIMAS

23. Tvarkybos darbų planavimu ir projektavimu pasiruošiama Reglamento 2 punkte nurodytų objektų tvarkybai.

24. Tvarkybos darbų planavimas ir projektavimas vykdomas pagal paveldo tvarkybos reglamentą PTR 3.06.01:2007 „Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklės“, patvirtintą Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2007 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. ĮV-329 (Žin., 2007, Nr. [70-2782](#)). Tvarkomųjų statybos darbų projektavimas vykdomas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro nustatyta tvarka.

IX. TVARKYBOS DARBŲ RŪŠIŲ PARINKIMAS

25. Tvarkybos darbų rūšis parenkama Kultūros vertybių registre ar pagal jo duomenis sudarytame nekilnojamosios kultūros vertybės pase įrašytų apskaitos duomenų ir atliktų tyrimų pagrindu, siekiant išsaugoti kultūros paveldo objekto autentiškumą – medžiagiškumą, formą, aplinką.

26. Tvarkybos darbų rūšys parenkamos tokios, kad būtų ne tik išsaugomas kultūros paveldo statinio autentiškumas ir vertingosios savybės, bet ir užtikrinti esminiai statinio reikalavimai, nurodyti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę Reglamento reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

28. Ginčai dėl Reglamento nuostatų taikymo sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.
